పరస్పరం

శ్రీ పాలడుగు వెంకటేశ్వరరావు

'ఇదిగో, నిన్నే!' భార్యని గట్టిగా పిలుస్తూ-

'ఎక్కడా? కత్తి ఎక్కడా?'- అని అరుస్తూ దూకుడుగా వచ్చాడు చలపతి. బుసలుగొట్టాడు పాములా చలపతి. కళ్ళు ఎర్రగా ఉన్నాయ్; రక్తంవేడిగా పరుగుల్దీసింది; నరాలు చిట్లి పోయేటట్లున్నాయ్; ముక్కుల్లోంచి గాలి; ఆవిర్లు గ్రక్కుతూ వేడిగా వాడిగా వస్తూవుంది. చలపతి ఆవేశంతో పూనకం వచ్చినట్లు వూగిపోయాడు. కోపంతో గాడిపొయ్యిలోని నుప్పుల్లాగా మండి పోయాడు. అవమానం; అవేశం; కోపం; ఉద్రేకం!

ఆపరిస్థితిలో చలపతికి కళ్ళు సరిగ్గా కన్పడలేదు గానీ ఆకత్తి ఎదురుగానే ఉంది!

'కత్తి! కత్తి!' అంటూ పొలికేకలు పెట్టాడు చలపతి చిందులు తొక్కుతూ.

'ఏమిటా దూకుడూ?! ఏమయిందిప్పుడూ?!' అనుకుంటూ-గేద ద్దగ్గరనుంచి వచ్చింది చలపతి భార్య సావిత్రి. 'అదిగో కత్తి మీ ఎదురుగానే ఉందిగా' అంది ఆక్షేపణగా.

'ఇదిగో! ఈపూట ఆ రామయ్యగాడ్ని పొడిచి పారేస్తాను!' రంకెలు వేశాడు. చలపతి-'నిజంగానే!'

'అతన్తో మీకెందుకూ? అసలే అతను 'కూనీకోరు' గంధా! ఇంతకీ వుప్పుడు ఏమయ్యిందీ?' అంది.

'అయితే - ఆడు కూనీకోరయితే-నువ్వు ఏంజెయ్యమంటావు, ఇప్పుడు?!' అని కళ్ళు ఎర్ర జేశాడు. ఉరిమినట్లుచూసి, కత్తిని అందుకుని ఎదురుగావున్న బండకేసిపాముతూ కసిగా సాన బట్టసాగాడు చలపతి. సావిత్రి ఎదోవాగుతూవున్నా, ఆమాటలను వినిపించుకునే పరిస్థితిలో లేడు చలపతి. ఇవాళ ఏమయినాసరే అటోఇటో తేలిపోవాలి - అన్నదే ఆవకేవక్క ఆలోచన!

* * *

చలపతి ఇంటికెదురుగానే వూరు చెరువు వుంది. ఆచెరువు గట్టుమీదే వూడలు దిగిన మర్రిచెట్టు వుంది. చలపతి ఇంటిపక్కనే గణపతి ఇల్లూవుంది. గణపతి చలపతికి అన్నే! ఆ అన్నదమ్ములకి ఏనాడూ పడదు. ఎప్పుడూ తగువులూ పంచాయితీలూ. పెద్దలు సంపాదించి, ఇచ్చిన ఆస్తిపంపకాలప్పుడే, గొడవలు పడి దెబ్బలాడుకున్నారు. అప్పుడు మొదలయిన స్పర్థ, రోజు రోజుకీ పెరుగుతూ వచ్చిందేగానీ ఏ కొంచమయినా తగ్గనే లేదు.

ముదనష్టపాళ్ళు ఆ పితాదులు చేసిన పాపమే ఇది-ఆరెండు ఇళ్ళు ప్రక్క-ప్రక్కనే తగలడి చావాలా? సావిత్రి తోడికోడలు పేరు సక్కుబాయి. సక్కుబాయికీ, సావిత్రికీ అసలే పడదు! తగూలాటలప్పుడు ఆడాళ్ళకున్న తెలివితేటలు మగాళ్ళ కుండవు. గిల్లి కజ్జం తెచ్చుకుంటారు-స్త్రీలు. గొడవలుపడి అంతటితో వూరుకోరు. మా మగాళ్ళ చెవులో జోరిగల్లాగా పోరు పెడతారు. వాళ్ళకి వున్నవీ లేనివీ కల్పించి చెప్పి రెచ్చగొడతారు. అప్పుడు బుజాలెగరేస్తూ దున్నపొతుల్లాగా ఎగబడతారు మగవీరులు. ఆ తర్వాత రామరావణయుద్ధ మవుతుంది. ఈ యుద్ధాలు భయంకరమయినవి. పగల్ని సెగల్లాగా ఎగదోస్తాయి. అంతటితో మరి ఆగదు అది!ఆ సెగలు సంవత్సరాలు గడిచినా చల్లారవు. కునారిల్లుతూ కడుపులోనే నుప్పుల్ని దాచుకునే వుంటాయి. ఆ రావణ కాష్ఠాలు యుగయుగాలుగా మండుతూనే వుంటాయి. మంటలు గనపడక పోవచ్చు. కాని వాటి వునికి తెలుస్తూనే వుంటుంది!

రాగవయ్య గణపతికి స్నేహితుడు గణపతి ఎందులోవేలు పెట్టినా నేనూవున్నానంటూ ముందుకువస్తాడు రాగవయ్య. అందుకే చలపతికి రాగవయ్యఅంటే మంట. అసలు 'తనకి' ఏమిటీ సంబంధం! అన్నదమ్ముల మధ్య రాగవయ్య కల్పించు కోవటం ఎందుకూ? రాగవయ్యకి ఇంతింత కండలూఆవీ దున్నపోతులాగా వుంటాడు. దెబ్బలాటలంటేచాలు,ఆబోతులాగా ఎగేసుకుని వస్తాడు. ఆ మధ్యన గొడవలో ఒకరిద్దరి బుర్రలు బ్రద్దలు గొట్టి జైలుకికూడా వెళ్ళివచ్చాడు. రాగవయ్యని చూసుకునే గణపతికి అంతఇది! లేకపోతే వాడ్ని - ఆ 'అన్న మహానుభావుడ్ని' చలపతి సులువుగా రెక్కలు మెలేసి వంగదీసి, ఎప్పుడో పాతాళాన్కి అణగదొక్కి వుండేవాడు. నల్లిని లా నలిపి పారేసేవాడు! గణపతిబుద్ధి మంచిదిగాదు. తమ్ముడు అన్న ఇదిలేదు! పైగా కుళ్ళూ, స్పర్థా! అతనికి పనీపాటా అసలేలేదు. తినికూర్చునే సోమరిపోతు. లిటిగెంటు! దొంగ!! ఎప్పుడూ ఆ రాగవయ్యగాడ్ని పెట్టుకుని, ఆ మర్రిచెట్టు మొదట్లో కూర్చుని వుంటాడు, గణపతి వాళ్ళకి తోడు మరికొందరు కేతిగాళ్ళు! వూ వకపే కబుర్లు! గుసగుసలూ, నవ్వులూ, వాళ్ళదొంగ చూపులు! చలపతివంకే, చలపతి ఇంటిమీదనే వాళ్ళదృష్టిఅంతా. మరేం పనిలేదు.

అసలు చలపతి బయటికి వస్తేచాలు; వాళ్ళ చూపులన్నీ చలపతిమీదే.

అటువంటప్పుడు ఎవరికి మ్మాత్రం కంపరంగా వుండదూ!? సహనానికీ హద్దుంటుంది గదా!

'ఒరే! నా ఇంటి ఎదరచేరి ఏమ్మిటా ఆ వెధవ వేషాలూ?'-అని అరిచాడొకసారి చలపతి గాలిలోకి. అంతే. కానీ ఆ మాటవిని ఎగిరి పడ్డాడు రాగవయ్య.

'చలపతిగా! బక్క వెధవా! బొక్కలిరగదీస్తానురా జాగ్రత్త!' అని హెచ్చరించాడు రాగవయ్య.

'బొక్కలిరగదీస్తావా? ఎందుకురా?!' అన్నాడు చలపతి రోషంగా.

'పిచ్చి పిచ్చిగా వాగినందుకురా బుద్ధిలేని గాడిదా'

'అసలు నిన్నెవరన్నా రిప్పుడూ? నీకు నాకు ఎమిటీసంబంధం?'

'అయితే నిన్ను మా!త్రం ఎవరన్నారిప్పుడూ? నీ కెందుకురా, ఆ వుక్రోషం?'

'వుప్పుడు బొక్కలిరగ దీస్తానన్నది ఎవర్నిమరీ? నన్నుగాదా?'

'అవున్రా! నిన్నే. అంతేగాదురా, పిచ్చి పిచ్చిగా వాగావంటే - కత్తితో కసాపిసా పొడిచి పారేస్తాను. ఎవ్రా నీకు దిక్కూ?' అని రాగవయ్య అన్నాడు. గణపతి నవ్వాడు కోతిలాగ.

'ఎవరిదిక్కు వాళ్ళకి వుంటార్లే. అట్లా వ్రిరవీగకు దేము డుంటాడు.'

'ఒరే! నోర్మూసుకుని మర్యాదాగాపో, అట్లా చెయ్యకపోయావా, ఇప్పుడే నీకు తగినశాస్తి జరుగుతుంది రొరే, పింజారీ వెధవా! ఆడంగి రేకుల నాయాలా !!'

'ఛీ! మీతోనాకెందుకు?' దుర్మార్గులారా, పాపంవూరికేపోదు· అనుభవిస్తారు '

'ఛీ ఛీ! నీవుమాత్రం పరమ పాపిష్టి ముండాకొడుకువి గాదూ?

'అయినా నీతో నాకెందుకూ' అని లోపలికి వచ్చాడు చలపతి ఎంతో దుగ్ధపడినా ఏంచెయ్యలేక. 'ఏమీటా'గొడవా?' అంటూవచ్చింది సావిత్రి తోకలాగా.

'ఏదోలే' అన్నాడు చలపతి, కండవాతో మొహానికి పట్టినచెమట తుడుచుకుంటూ.

'ఆ రాగవయ్య అనవసరంగా నిన్నుపట్టుకుని అంతంత కూతలు కూస్తే బాగాతినివచ్చి,'ఏదోలే' అంటారెందుకూ? అసలు ఎలా వూరుకో బుద్ధయిందీ?!' అంది.

'నువ్వు అంతావిన్నావా?! అయినా - ఆడవాళ్ళకి మీ కెందుకూ మగాళ్ళ గొడవలు ?'

'అబ్బో! పెద్ద మగాళ్ళు! కనపడుతూనే వుందిగదా!'

'ఇదిగో! పిచ్చి పిచ్చిగా వాగావంటే తింటావు.' తిక్కరేగి అన్నాడు చలపతి. ఉక్రోషంతో గొణుగుతూ లోపలికి వెళ్ళింది సావిత్రి సావిత్రిది వూరుకునే తత్వంగాదు. పేనులాగా కొరుకుతూనే వుంటుంది. ఏ విషయాన్నీ పట్టుకుంటే వదిలి పెట్టదు.

కుంపటి పొగలాగా బయట,వాళ్ళు!

చెవులో జోరీగలాగా, లోపల ఈమె!! ఇంటిక్కనే మహాతల్లి సక్కుబాయి వదినమ్మ!!! అట్లా రోజూ ఏదోవకటి.గణపత్తైతే నోరుతెరచి ఏమీ అనడు.అతనికి తనంటే భయం.వాడిదిపుట్టుకలోనే వకకాలు అవిటి. పైగా బక్కప్రాణం.అందువలన తనముందు ఆగలేడు. అందుకే-చెయ్య దల్చుకున్న పనిని , చీమలాలా చేసేసి ఏమీ ఎరగనట్లు వుంటాడు. అదేమని అడగితే పెద్దనోరు పెట్టుకుని సక్కూబాయిమీద పడుతుంది. మొగుడు మీద ఈగవాలనివ్వదు. రాగవయ్య సక్కుబాయికి బంధువు·

ఆ రాగవయ్యగాడు గనుక మధ్యలో లేకుండా వుండినట్లయితే చలపతి గణపతిని ఎప్పుడో పచ్చడిలాగ బాది తగిన బుద్ధిచెప్పి వుండే వాడు. నోరెత్తకుండా చేసేవాడు.

ఈమధ్యన తగిన శాస్తి జరిగింది రాగవయ్యకి. పాపం ఊరికే పోతుందా ?! ఆ దుర్మార్గపు రాగవయ్య పాపం పండింది. దేవుడనే వాడులేడూ ! తగినబుద్ధి చెప్పడూ ? రాగవయ్య బండికి వరిగడ్డికట్టు కుని బెజవాడలో అమ్ముకుని వస్తానని వెళ్ళాడు.కర్మగాలి మానికొండ దగ్గరలారీకి కొట్టుకుని బండిబోల్తాపడింది. బండిమీదవున్న రాగవయ్య వరిగడ్డి అడుగున పడిపోయాడు. దాదాపు అయిదారు గంటలు అలాగే వుండిపోయాడు. బయటికి దీసి బెజవాడకి తీసుకెళ్ళి హాస్పటలో చేర్పించారు.

అప్పుడు రాగవయ్య మూడ్నెల్లు హాస్పటల్లో వుండి చచ్చి బ్రతికాడు. కాని కాళ్లుచచ్చుపడ్డాయి. కర్రపట్టుకుని నడవాల్సిన పరి స్థితి ఏర్పడింది. అయినా వాడిపొగరు తగ్గలేదు.

పోన్లే! ఎవరిపాపం వారిది ! మనమెందుకు లోటుచెయ్యాలీ అనుకుని ఆ సమయంలో బెజవాడవెళ్ళి రాగవయ్యని పలకరించి ధైర్యం చెప్పివచ్చాడు చలపతి. సాటి మనిషికి తన ధర్మం తను నెరవేర్చాడు అంతేగానీ ఏదో ఆశించి గాదు. మనుషులకి కష్టాలువస్తాయి. ఆ సమయంలో సానుభూతిని తెలిపి చాతనయిన సహాయం చెయ్యటం సాటిమానవుల కనీస ధర్మం. అదే చేశాడు చలపతి. చాతనయిన సహాయం గూడా చేశాడు.

అయినా రాగవయ్యకి తనపయిన కనీసపు కృతజ్ఞతాభావమన్నా లేదు. స్పర్థనీ మానలేదు రాగ్గాడు! అసలు ఈరోజు జరిగింది ఏమిటి? అందులో న్యాయం అన్యాయాల పాలు ఎంత ? పళ్ళుపటపట కొరు

కుతూ కత్తిని బండకేసి నూరుతూ పొగలుసెగలు కక్కాడు చలపతి. ఆ ఆలోచనల్లోనే కూరుకుపోయాడు. రగిలి కుమిలిపోయాడు.

* * *

అందమయిన నల్లని కారునలుపు! పెద్దపెద్ద తెల్లని కన్నులు ! అందమయిన కుదుమట్టనయిన వళ్లు. ఆరోగ్యంగా మిసమిసలాడుతూ వున్న శరీరం. వాకిట్లో కదులుతూవుంటే లక్ష్మీదేవి నడయాడినట్లు అనిపిస్తుంది. ముద్దుగా మురిపెంగా పెరిగింది. ఇంట్లోపుట్టి దొడ్లో పెరిగింది. ఏడ్నెల్లక్రితమే కట్టింది అందంగా వుబ్బుగా అయింది పొదుగు. ఈనినతరువాత నాలుగు లీటర్లుకి తక్కువ ఇవ్వదు పూటకి! లక్ష్మి అని పేరుపెట్టుకుంది సావిత్రి. ఆప్యాయంగా పెంచుకున్నారు, దాన్ని బిడ్డలాగా!

అసలు మనుషులకే బుద్ధినిలకడగా వుండడంలేదు. ఈ రోజుల్లో అటువంటిది పశువు దానికి ఎక్కడ్నించి వస్తుంది ఇంగితం ? ! జ్ఞానం వుండదుగదా!

బాగా ఏపుగా పచ్చగా ఎదిగి వచ్చాయి బెండ మొక్కలు. నీళ్ళుపోసి ఎరువులువేసి పెంచుకుంది సక్కుబాయి. పచ్చగా పూత- చెట్లనిండా. ముమ్మరంగా పిందెలూ వచ్చాయి. ఆ తెల్లవారుఝామున, లక్ష్మి కట్టుదాడుని తెంచుకుని ఆకలిమీద అడ్డుగా వున్న కర్రల్ని పడదోసుకుని వెళ్ళి సక్కుబాయి పెంచుకున్న బెండ మొక్కలమీదపడి తిని, ఛిన్నాభిన్నం చేసింది. సర్వనాశనం అయింది. కాదంటానికిలేదు.

అప్పుడే నిద్రలేచిన గణపతి ఆ భయంకరమైన దృశ్యాన్ని చూసి కడుపు మండగా పళ్ళు పటపటా కొరికాడు. లావుపాటి ఒక దుడ్డుకర్రని తీసుకుని, లక్ష్మినిగొడ్డునుబాదినట్లు కసిదీరేటట్టు బాదాడు. శరీరంఅంతా కదములుకట్టి వీపుమీద ఎర్రగా తేలినవాతలతో కళ్ళ నీరు గారుస్తూ మూగగా రోదిస్తూ, నిద్రలేవగానే కనపడిన లక్ష్మిని చూసి చలపతి కడుపు రగిలింది. గొడ్డునయినా వకఆలోచన లేక మానవత్వం మరచి అట్లా రాక్షసంగా ప్రవర్తించిన వాళ్ళమీద నానా రకాలుగా బూతులుదిట్టూ రంకెలు వేశాడు చలపతి. ప్రాణసమానంగా ఎంతో జాగ్రత్తగా పెంచుకున్న బంగారం వంటి బెండమొక్కలని- అట్లా సర్వనాశనం చేసిన ఆ ముదనష్టపు గొడ్డునిపెంచి, అట్లా దేశం మీద వదలినవాళ్ళని శాపనార్థాలు పెడ్తూ పెద్ద గొంతుకతో అందు కుంది అవతలనుండి, సక్కుబాయి. ఈరోజు ప్రొద్దుటిపూట మాట మీద మాటపెరిగింది, ఇద్దరి మధ్యావాదనలు వేడిగా వాడిగా నడిచాయి. శాపనార్థాలు వాడిగా బాణాల్లాగా కురిశాయి.

వావివరసలు మరిచిన తిట్లు జడివాన జల్లుల్లాగా కుమ్మరించ బడినయ్.

ఆవేశం కట్టలు తెంచుకుంది. రోషం పెల్లుబికింది.

కోపం బుసలు గొట్టింది.

ఉచితానుచితాలు అడ్రసు లేకుండా పోయాయ్!

అప్పుడు ఆసమయంలో రాగవయ్య అక్కడికి రావటంజరిగింది. అదికేవలం యాదృచ్ఛికం! సరిగ్గా అప్పుడే ఆమాట వదిలాడు చలపతి. దీనికంతటికీ కారణం ఆ కుంటి లమ్డీ కొడుకు! వాడ్ని నాయెదుటికిరానీ. వాడికి వంట్లో చీమూ నెత్తురూవుంటే బరిలోకి రమ్మను. వాడ్ని ఖూనీ చేయకపోతే నాపేరు చలపతికాదు- నేను సూర్పని సుబ్బయ్యకొడుకునీ గాదు. ప్రతిజ్ఞచేశాడు చలపతి. వాస్తవానికి ఆమాటలు వుద్దేశింప బడింది గణపతికి; నిందితుడు గణపతి.

కానీ అవి అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన రాగవయ్యకి సూటిగా తగిలాయ్. 'ఒరే! ఎంట్రాచలపతీ వళ్ళు ఎలావుందిరా ?' అని అందు కున్నాడు రాగవయ్య.

'ఒరేయ్! పిరికి సన్యాసి ! నేను అన్నిటికీ తెగించిన వాడ్నిరా వుత్తపుణ్యానికి నన్ను ప్రొద్దున్నే పట్టుకుని ఎంతమాటలన్నావురా గాడిద కొడుకా ! రేయ్ ! ఇవాళ నువ్వోనేనో తేలిపోవాలి. రా రా పొడిచి పారేస్తాను. ఇవాళ రక్తం వరదలయిపారాలి. ఈ పూట ఈ వూళ్లో శవంవెళ్ళాలి. అంటూ వీధిలో నిలబడి పెచ్చరిల్లిన ఉద్రేకంతో గావుకేకలు పెట్టాడు రాగవయ్య; చలపతి మాటల్ని విన్పించుకోనేలేదు.

అప్పుడు చుట్టుప్రక్కల వాళ్లు నిద్రలేచి వీధిలోకి వచ్చి చూడటం సాగించారు. ఆడవాళ్ళు ప్రహరీ గోడలమీద తలలుపెట్టి చూస్తూ ఆనందించ సాగారు.

అప్పుడు ఆ క్షణాన రాగవయ్యతో కలబడటం క్షేమంగా అన్పించలేదు చలపతికి. అవటానికి అవిటి వాడయినా రాగవయ్యలో బలం జవం ఇంకా తగ్గలేదు. పైగా రైడింగులకీ దొమ్మీలకీ అలవాటు పడిన మనిషి రాగవయ్య. అన్నిటికీ తెగించిన వాడితో బరిమీద కలబడ్డం ఎవరికీ శ్రేయస్కరం గాదు. తెగించి దేనికయినా సిద్ధపడటం అందరికీ సాధ్యమయ్యే పనిగాదు-రాగవయ్యవంటి దుర్మార్గులకితప్ప.

అట్లా రాగవయ్య-ఇంటిముందు వీధిలోనిలబడి బూతులు తిట్టున్నా ఇవన్నీ ఆలోచించే - పిల్లిలాగా లోపలికి వచ్చాడు చలపతి. కాసేపు అల్లరిచేసి చలపతిని నీచంగా దూషించి తనదార్ని తను సాగి పోయాడు రాగవయ్య. సద్దుమణిగాక తలుపు ఓరగాతీసి రాగవయ్య వున్నాడో పోయాడో చూడబోయాడు చలపతి. వాకిట్లోనుంచుని సక్కు బాయితో కబుర్లుచెప్తూ - తన గురించే అపహాస్యంగా 'చతురు' వేసి- కోతిలాగా నవ్వాడు గణపతి. పరమసంతోషం గణపతికి! దుర్మార్గుడు గదా!చలపతికి-గణపతి అలా తననిచూసి నవ్విన మీదట-

వక్కసారిగా భగ్గుమంది గుండె; లావా వెళ్ళగ్రక్కిన అగ్ని పర్వతంలాగా భుగభుగమంది; కుతకుత వుడికింది; గడ్డివామి అంటు

కున్నట్లు భగభగలాడింది; మనస్సు గిలగిల లాడింది. తనని గురించి అందరూ నవ్వుకుంటున్నారు. నగుబాటుకు గురయిన ఈ బ్రతుకు అసలు ఎందుకూ అన్పించింది. ఛీ అనుకున్నాడు - చలపతి. పవురుషం లేని బ్రతుకు అసలు బ్రతుకేకాదు. ఇవాళఛస్తే రేపటికిరెండు - అనుకున్నాడు.కాకిలాగ నూరేళ్ళు బ్రతికి ఏంలాభం? అయితే వాడ్నిచంపాలి. లేకపోతే తను చావాలి. ఏదోవకటి జరగాలి.

అంతేగాని- ఇంత నికృష్టంగా అవమానం జరిగాక దాన్నిభరించి దిగమింగి బ్రతికి వుండటం అనవసరం అనుకొని స్థిర నిశ్చయానికి వచ్చాడు చలపతి.

'ఎక్కడ? కత్తి ఎక్కడా?' అని అరిచాడు, అందుకే, గావుకేకలుపెట్టి.

* * *

చలపతి- కత్తికి పదును పెట్టడం అయ్యింది. చేతికి ఆనించి కదిపితేచాలు కస్సుమని దిగబడేటంత వాడితేలింది. వక్కవేటు చాలు. బస్. అంతే!

'ఇదిగో,నేను పోతున్నా! అన్నాడు చలపతి సావిత్రిని వుద్దేశించి.

'ఏమిటి? అంటూ లోపల్నుంచి వచ్చింది సావిత్రి.

'ఇవాళ నేనో ఆ రాగవయ్యగాడో తేలిపోవాలి, వాడ్ని ఈకత్తితో పొడచిచంపి పారెయ్యటాన్కి పోతున్నాను. కాదంటే, వాడి చేతిలో నేనే చస్తాను! గొంతెత్తి భీషణప్రతిజ్ఞ చేశాడు చలపతి. రౌద్రంతో వూగిపోయాడు. సాగిపోవాలని నాలుగడుగులు వేసాడు. ఆగి వెనక్కి తిరిగి చివరిసారి చూపు అన్నట్లుగా భార్యని అపేక్షగా చూసాడు. విషయం అర్థయిన సావిత్రి ఏడుపు మొదలెట్టింది. ఏడుస్తూనే చలపతి చుట్టూ చేతులు చుట్టింది. అతన్ని కదలనీకుండా పట్టుకుంది.

'ఇటువంటివి మనకు వద్దు' అని లబలబ లాడింది.

'మీకేమైనా అయితే నేనేమయి పోవాలి! నా పసుపు కుంకుమలు ఏంగాను?! దేవుడా! ఇటువంటి దుందుడుకు పనులు వద్దు. ఆ రాగవయ్య అసలే మంచివాడు కాదు. దుర్మార్గుడు, ఖూనీకోరు. నాయనా! శ్రీరామచంద్రా! నా సంసారాన్ని కాపాడు.'-అని మొత్తుకుంది. చలపతి చేతిలో నుండి కత్తినిలాగి అవతల పారేసింది! శోకాలు తీసింది. చలపతికి పిచ్చి కోపం వచ్చింది.

'ఛీ' అని ఛీత్కరించి, కోపం ఆపుకోలేక-సావిత్రిని వంగదీసి వకబాదు బాదాడు చలపతి. చలపతికి భార్యమీద ప్రేమ మెండు. అందువలన దెబ్బతగలకుండా-శబ్దం వచ్చేటట్లు 'చప్పిడి బాదు'నే బాదాడు. దెబ్బ ఏం తగలలేదుగాని- అదంతా చూస్తూ-

-గోడ మీద తలపెట్టిన సక్కుబాయి ఫక్కున నవ్వింది. అది గమనించి భగ్గుమని బొగ్గుల పొయ్యిలాగా మండింది సావిత్రి; మొగుడు కొట్టినందుకు కాదు- -

నా మీద చెయ్యి చేసుకుంటావా? ఇకనీతో సంసారం చెయ్యలేను, పుట్టింటికి పోతాను! అని శపథం చేసి, వున్నపాటున బయలుదేరి బస్సుకోసం వంతెన దగ్గరకి సాగిపోయింది సావిత్రి; కన్నీరు పమిట చెంగుతో తుడుచుకుని, రోషంగా బుసలుగొట్టూ. ఆ దెబ్బకి కుదేలయి, జావగారి, తలపట్టుకుని కూర్చున్నాడు చలపతి. ఎన్నడూ లేనిది ఎంత పని చేసాడు తను!

అయోమయంగా అన్పించింది. కారణాలు పారణాలు అంతు బట్టటంలేదు!

జరిగిందేమిటి? జరగబోతున్నది ఏమిటి?! కార్యకారణ సంబంధాలు అసలు ఏమైనా వున్నవా? చాలా సేపయ్యాక- ఆవేశం చల్లారి పశ్చాత్తాపం చోటుచేసుకుంది. పాతికేళ్ళుగా ఆ ఇంటి లక్ష్మిలా మసిలిన సావిత్రిలేని ఆ ఇల్లు ఒకఇల్లు గాదనీ, ఆమెలేకుండా తనజీవితం గడవటం దుర్భరమనీ అన్పించింది చలపతికి. ఉద్రేకంతో వుచితానుచితాల్ను మరచి తనే తప్పు చేశాడు. అందువలన సావిత్రికి క్షమాపణలు చెప్పి తిరిగి తీసుకురావాలని నిశ్చయించుకొని- వంతెన దగ్గరకు బయలుదేరాడు చలపతి.అప్పుడే ఆసంగతి అందరికీ తెల్సిపోయింది!ముదనష్టపు వూరుగదా! పైరుగాలి పెరపెరా వీవసాగింది. దానికీ బుద్ధిలేదు; దూకుడు

ఎదురుగా- కర్ర ఆనించుకుని నడిచి వస్తున్నాడు రాగవయ్య!

దగ్గరయ్యారు రాగవయ్యా, చలపతీ. చలపతికాళ్ళు ఆగిపోయాయి. బిర్ర బిగుసుకుపోయి తీక్షణంగా రాగవయ్యవంకే చూస్తూ నిల్చిపోయాడు చలపతి. ఆ చూపుల్లో ఎన్నో అర్థాలు! ఆ స్థితిలో చలపతిని-లిప్తపాటులో గమనించాడు రాగవయ్య - నవ్వాడు.

'ఒరే! చలపతీ! చెల్లెమ్మ వంటరిగా వంతెన దగ్గర బస్సుకోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చుంది. మగాడు తన ప్రతాపాన్ని చూపించాల్సింది, తనని నమ్ముకున్న ఆడదాని మీదకాదురా. నా దృష్టిలో నువ్వూ గణపతీ ఇద్దరూ సమానులే. కాకపోతే-పెద్దాచిన్నా అన్నది మరచి గణపతి మీదకి మాటమాటికీ ఎగిరిపడే నీ దూకుడును తగ్గించటానికే నేను అట్లా కల్పించుకోవలసి వచ్చింది. అంతేరా! సావిత్రి అట్లా పుట్టింటికి వెళ్ళిపోవటం మనూరికీ మనకీ గౌరవప్రదం కాదు. నేను గణపతిని కూడా మందలిస్తానులే. బజార్నపడి చీటికీ మాటికీ దెబ్బలాడుకుంటే ఎవ్వరి పరువూ నిలవదు! అయినా రక్తంపంచుకుని పుట్టిన అన్నదమ్ములు గదా! మీకు ఇదేం తెగులురా?! వెళ్ళు. వెళ్ళి చెల్లెమ్మని బ్రతిమాలి పిలుచుకునిరా' - అని చలపతిని హెచ్చరించాడు. రాగవయ్య, అనునయపూర్వకంగా. రెండుక్షణాలు ఆగి- మళ్ళీతనే--

'ఒరే! నేనూ,నీ విషయంలో తొందరే పడ్డాను.తర్వాత కొంచెం ఆలోచిస్తే నాకే అన్పించింది. అదంతా మర్చిపో వెళ్ళిరా.' అని సాగిపోయాడు రాగవయ్య. చమర్చిన కళ్ళుతుడుచుకుంటూ గబగబ వంతెన వయిపు అడుగులు వేసాడు చలపతి; తలను దున్నపోతులాగా వూపి, రాగవయ్య మాటలని ఆమోదిస్తూ.